

جلد سی و یکم «فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه مرکزی آستان قدس رضوی» در موضوع فقه منتشر شد

دوره قاجار با تکیه بر اسناد آستان قدس رضوی، آرایه‌های قرآن؛ پیدایش و تحول بر اساس قرآن‌های خطی، انتشارات فاکسمیمبله نظیر مصحف المشهد الرضوی و انتشار مستمر فهرست موضوعی نسخه‌های خطی موجود در کتابخانه را برخی از دستاوردهای کسب شده توسط این سازمان در سال گذشته عنوان کرد.

اطاعت از او و قدم اول اطاعت از او نیز، ترک گناه و معصیت است. اگر کسی در راه اطاعت از خداوند ثابت قدم بماند، می‌تواند به آن عشق الهی برسد و یا حداقل از آن دم برند. قرآن کریم از زبان پیامبر اکرم (ص) نقل می‌کند: «اگر خدا را دوست دارید، از من متابعت کنید».

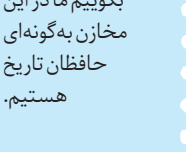
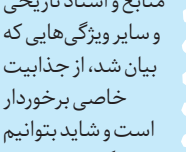
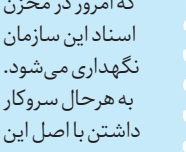
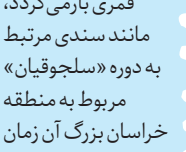
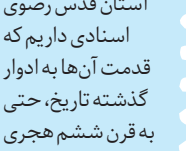
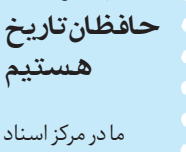
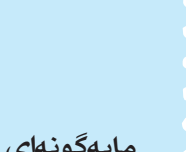
اگر کسی پس از توبه، گناهش را تکرار می‌کند، معلوم می‌شود توبه او به حقیقت نرسیده که اثری در عمل او نداشته است. در واقع اصلا توبه‌ای نکرده که بخواهد بخشیده شود. قدم اول در رسیدن به عشق و علاقه خدای تبارک و تعالی،

اگر توبه، توبه راستی و واقعی باشد، خداوند گناهان انسان را حتماً می‌بخشد. از مهم‌ترین نشانه‌ها و شرایط توبه راستین، تکرار نکردن گناه است؛ پس

نقشه‌های نشر

انسان کینه‌توز پیوسته روحش در عذاب و اندوهش رو به افزایش است.

گفت‌وگوی قدس با برخی از بانوان «مخزن‌دار» در سازمان کتابخانه‌ها، موزه‌ها و مرکز اسناد آستان قدس رضوی

حافظانِ «میراث» رضوی

محمدحسین مروج کاشانیا اگر به فرهنگ لغت مراجعه کرده و به دنبال معنای کلمه «مخزن» بگردید، متوجه می‌شوید جلو این کلمه چنین معانی نوشته شده است: «... جای نهادن مال، خزانه، گنجینه و اموال، جای نگهداری چیزی یا اسبابی و...». این تعریف می‌تواند اندکی به ما کمک کند تا به ارزش و اهمیت مخزن در موزه‌ها و کتابخانه‌هایی ببریم. در تعریفی مشهور گفته می‌شود موزه‌ها و مراکز اسناد و کتابخانه‌ها همچون کوه یخ هستند که ۲۰درصد آن‌ها بالای آب و ۸۰درصد (آثار موجود در مخازن) زیر آب است. آثار موجود در مخازن، پایه و قدرت علمی این مراکز است و جایگاه آن‌ها را حفظ و تعیین می‌کند. جایگاهی که به آسانی بدست نمی‌آید و حفظ آن با افرادی است که از آن‌ها به عنوان مخزن‌داران نام برده می‌شود. این ارزش و اهمیت در خصوص سازمان کتابخانه‌ها، موزه‌ها و مرکز اسناد آستان قدس رضوی که امروزه یکی از بزرگ‌ترین کتابخانه‌ها در جهان اسلام است، نیز صدق می‌کند. اگر می‌خواهید از نقش و وظایف مخزن‌دار بیشتر بدانید گفت‌وگوی قدس با برخی از «بانوان مخزن‌دار» در سازمان کتابخانه‌ها، موزه‌ها و مرکز اسناد آستان قدس رضوی را دنبال کنید. بانوانی که با همه سختی‌ها، گرفتاری‌ها و حساسیت‌های خاص مربوط به مراقبت و سرکشی از مخازن مربوط به اسناد، مدارک، مکتوبات، مطبوعات... که از نظر نفاست و ارزش معنوی و مادی و همچنین از نظر میراث فرهنگی، تاریخی و تمدنی و... قابل توجه و اهمیت است، با علاقه، همت و تلاش وصف‌ناپذیر پای کار حفاظت از مخازن این آستان مبارک در سازمان کتابخانه‌ها، موزه‌ها و مرکز اسناد آستان قدس رضوی ایستاده‌اند. آنچه در ادامه می‌خوانید، بخش‌هایی از سخنان این بانوان مخزن‌دار در گفت‌وگو با خبرنگار قدس است.

او ادامه می‌دهد: یک تفاوت اساسی کار من و همکارانم با مخازن، انبارها و بایگانی‌ها این است که در انبارها و بایگانی‌های مرسوم، منابع و اسناد جاری و روزمره که پاسخگوی نیازهای دفتری و سازمانی در هر مؤسسه و نهادی است نگهداری می‌شود، در صورتی که مخازن یا را از این فراتر گذاشته و منابع منحصر به‌فرد و ارزشمندی که دارای ارزش نگهداری دائمی و همیشگی هستند را نگهداری کرده و تنها مربوط به امور جاری و روزمره نیستند، بلکه موارد ارزشمند از نظر تاریخی، میراث فرهنگی و... مربوط به ادوار و اعصار گذشته را هم شامل می‌شود.

فاطمی مقدم اضافه می‌کند: نکته دیگر این است منابع و اسناد در بایگانی‌ها و انبارها، معمولاً در حال نقل و انتقال و تحویل و تحول بوده و جای خود را به منابع جدید می‌دهند. اما در مورد مخازن این‌طور نیست، بلکه منابعی که ممکن است ارزش نگهداری دائمی و همیشگی داشته و شاید هم نسخ و تعداد معدودی از آن‌ها وجود داشته باشد هم در مخازن نگهداری می‌شوند.

■ **ما به‌گونه‌ای حافظان تاریخ هستیم**

نقیسه سادات میرزایی یکی دیگر از بانوان مخزن‌دار این سازمان است که در این گفت‌وگو شرکت می‌کند. او ۴۴ساله و کارشناس ارشد رشته علم اطلاعات و دانش‌شناسی بوده و ۱۹سال سابقه کار در این سازمان را دارد و اکنون مسئول امور مخازن اداره اسناد این سازمان است. وی می‌گوید: بدون تعارف و حاشیه رفتن باید بگویم مخازن، تنها یک عنوان و واژه تشریفاتی در این سازمان نیست. مخازن وظایف مهمی همچون گردآوری، حفاظت و سازماندهی منابع و اسناد و اشاعه و گسترش اطلاعات و... را برعهده دارند. برای کار کردن در مخازن، در کنار همه عوامل، شاخص‌ها و... باید علاقه‌مند هم بود. حساسیت کار در این مخازن

بسیار بالاست، مشکلات و سختی‌های خاص خود را داشته و البته جذابیت‌های ویژه خود را هم دارد.

او بیان می‌کند: «نظم دادن به منابع و اسناد»، «دست‌رسی مستقیم به منابع»، «سرورکار داشتن با اصل منابع منحصر به‌فرد مربوط به ادوار و اعصار گذشته (به‌ویژه دستنویس)» و... ازجمله جذابیت‌های سرورکار داشتن با مخازن است. میرزایی در این زمینه به یکی از قدیمی‌ترین اسناد آرشیوی ایران اشاره کرده و می‌افزاید: به عنوان مثال ما در مرکز اسناد آستان قدس رضوی اسنادی داریم که قدمت آن‌ها به ادوار گذشته تاریخ، حتی به قرن ششم هجری قمری بازمی‌گردد، مانند سندی مرتبط به دوره «سلجوقیان» مربوط به منطقه خراسان بزرگ آن زمان که امروز در مخزن اسناد این سازمان نگهداری می‌شود. به هر حال سرورکار داشتن با اصل این منابع و اسناد تاریخی و سایر ویژگی‌هایی که بیان شد، از جذابیت خاصی برخوردار است و شاید بتوانیم بگوییم ما در این مخازن به‌گونه‌ای حافظان تاریخ هستیم.

■ **مخزن‌داری کاری که سهل منتع است**

در ادامه این گفت‌وگو، سراغ یکی دیگر از بانوان مخزن‌دار سازمان کتابخانه‌ها، موزه‌ها و مرکز اسناد آستان قدس رضوی می‌رویم. «جمیله جهانی» ۴۵ ساله، دانشجوی مقطع دکترای رشته علم اطلاعات و دانش‌شناسی است، ۲۲سال سابقه کار دارد و هم‌اکنون مسئول امور مخازن مطبوعات این سازمان است. سیر و سفر در ادوار تاریخ و مشاهده مستقیم برخی منابع و اسنادی که قبلاً در کتاب‌ها، فیلم‌ها، تصاویر و گزارش‌ها، نامی از آن‌ها شنیده بودیم و... برخی از شیرینی‌های کار کردن در مخازن است. برخی فکر می‌کنند مخزن‌داران فقط وظیفه دریافت و نگهداری این منابع و اسناد را برعهده دارند در صورتی که اصلاً

آشنایی با سید محمدجواد فضل‌الله نویسنده کتاب «تحلیلی از زندگانی امام رضا(ع)»

مؤلفی که می‌خواست تصویری کامل از زندگی امام رضا (ع) ارائه دهد

زهره هاشمیا ما ایرانی‌ها به دلیل وجود مرقد امام رضا(ع)، ایشان را بیشتر از آن خود می‌دانیم. درحالی‌که این امام بزرگوار مانند سایر ائمه اطهار(ع) دوستدارانی در سراسر دنیا دارند. دوستداران شیعه و ارادتمند که در خصوص بازگویی زندگی این امام بزرگوار و جایگاهشان دست‌به‌قلم هم‌شده‌اند. یکی از این افراد، سید محمدجواد فضل‌الله است که بعید نیست بیشتر ما نامی از او نشنیده باشیم. روحانی اهل لبنان و برادر زندیاد سید محمدحسین فضل‌الله، از مراجع تقلید شیعه ساکن لبنان و از مؤسسان حزب‌الله لبنان؛ نویسنده و پژوهشگری که قضا و قدر مهلت چندانی برای زیستن به او نداد. در نجف اشرف به دنیا آمد و در سال ۱۳۹۵ هـ.ق در سن ۳۸سالگی بر اثر ایست قلبی درگذشت و در شهر بنت جبیل لبنان به خاک سپرده شد. سید محمدجواد دروس مقدمات و فقه و اصول را در حوزه علمیه نجف‌نزد آساتیدی همچون آیات عظام سید ابوالقاسم خویی و سید محمد روحانی و نیز پدرش عبدالرئوف فضل‌الله و برادرش سید محمد حسین فضل‌الله آموخت.

از ایشان آثاری هم به‌جا مانده که مهم‌ترین آن‌ها کتابی است در مورد تاریخ زندگی سیاسی و مسئله ولایتعهدی امام رضا(ع) که به زبان عربی نوشته شده و سال ۱۳۹۳.ق در بیروت و سال ۱۴۲۸.ق در قم از سوی دارالکتاب الاسلامی همراه با تحقیق محمدصادق غروی به چاپ رسید.

سال ۱۳۶۵.ش. سید محمدصادق عارف، این کتاب را با نام «تحلیلی از زندگانی امام رضا(ع)» به فارسی ترجمه و بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی سال ۱۳۶۶.ش. آن را منتشر کرد و تا سال ۱۳۸۷.ش. بار تجدید چاپ شد.

نویسنده در این اثر، برخورد امام(ع) با اقلیت‌ها و مناظرات آن حضرت و روایات تفسیری و فقهی ایشان و برخی کتاب‌های منسوب به امام(ع)، مانند کتاب فقه رضوی و رساله ذهبیه در طب را مورد ارزیابی قرار می‌دهد. مؤلف آن‌گونه که در مقدمه کتابش گفته، درصدد روشن کردن برخی مسائل مربوط به تاریخ سیاسی زندگی امام رضا(ع) است که در ابهام باقی مانده و بر اثر آن، برخی از تاریخ‌نگاران و پژوهشگران دچار خطا و اشتباه شده‌اند، زیرا به مطالعه سطحی بسنده کرده و زحمت ژرف‌نگری و تحلیل مسائل را بر خود هموار نکرده‌اند. وی بخش دوم کتابش را نیز برای دستیابی به آگاهی کامل در زمینه زندگی امام رضا(ع) و ارائه تصویری کامل از ابعاد زندگی آن حضرت نوشته است.

آثار دیگری که از سید محمدجواد به جا مانده عبارت‌اند از «صلح‌الامام الحسن علیه‌السلام اسبابه و نتایج»؛ «الامام الصادق علیه‌السلام خصائصه و ممیزاته» که البته با فوتش این کتاب ناتمام ماند، «حجر بن عدی» و دیوان شعر در زمینه مدح اهل بیت(ع) و همچنین مسئله فلسطین و مانند آن.

سید محمدجواد فضل‌الله پس از گذراندن تحصیلات خود در حوزه علمیه نجف و همچنین «المعهد الشرعی الاسلامی» در لبنان که برادرش تأسیس کرده بود، به تدریس پرداخت. نکته دیگر در زندگی این روحانی، آشنایی با رهبر معظم انقلاب است. سید محمدجواد فضل‌الله در دوران تحصیل خود در نجف اشرف با آیت‌الله سید علی خامنه‌ای آشنا شد و این رفاقت تا سال‌ها بعد ادامه یافت. او در سال ۱۳۴۲ هـ.ش و در سفری که به ایران داشت، به همراه آیت‌الله خامنه‌ای به دیدن استان‌های شمالی ایران رفتند. از جزئیات این سفر اطلاع چندانی در دست نیست اما در بخشی از کتاب «شرح اسم» (شرح زندگانی رهبر معظم انقلاب) آمده است: «چند روزی به آغاز ماه صفر مانده بود. سید محمدجواد فضل‌الله، از علمای لبنان به مشهد آمده بود. سیدجواد، میهمان آقای خامنه‌ای نبود، اما در مدت اقامتش در مشهد با او معاشر و هم‌نشین بود. پیشنهاد کرد با هم به دیدن نوار سبز ایران، مازندران و گیلان بروند و رفتند. مازندران و سپس گیلان را گشتند و بعد در تهران از یکدیگر جدا شدند».

رواقه کانیه

به نشر رمانی بر گرفته از زندگی آیت‌الله سید محمود شاهرودی را به نمایشگاه کتاب می‌آورد

«آقا سید محمود» روایتی از زندگی یک عالم مجاهد

حسینی شاهرودی بسیار پربار بوده و ایشان ۱۰۱سال عمر کردند، نمی‌توانستم به همه ابعاد زندگی ایشان در یک رمان بپردازم، از این رو بخش پایانی زندگی ایشان را به عنوان محور روایت کتاب «آقا سید محمود» انتخاب کردم.

وی تصریح کرد: این کتاب سه فصل دارد. در هر یک از این فصل‌ها، رازی متفاوت است. مأمور اسواک و وظیفه اطلاع‌رسانی فعالیت علما و طالب در نجف را بر عهد دارم، رازی بخش اول کتاب است. یکی از طلبه‌هایی که در مکتب آیت‌الله شاهرودی رشد کرده و مادر ایشان، از روابیان بخش دوم و سوم «آقا سید محمود» هستند. در قالب روایت‌های این افراد، زندگی، رفتار و مجاهدت‌های آیت‌الله شاهرودی، از مراجع عالم و دست‌به‌خیر مورد بررسی قرار می‌گیرد. فعالیت‌های ایشان در گسترش تشیع بسیار کمک‌کننده بوده‌است.

نویسنده کتاب «آقا سید محمود» ادامه داد: در این اثر از میان همه ویژگی‌های رفتاری آیت‌الله شاهرودی به‌زیاد پیاده‌روی کردن برای زیارت امام حسین(ع) که احیای سنت زیارت ائمه

